

Mezi soupeřícími nástupnickými státy rakousko-uherské monarchie došlo kvůli hraničním sporům k sérii vzájemných konfliktů. Československo-polský spor o Těšínsko byl jedním z nich a vedl se mezi těmito státy od roku 1918 do roku 1958. Vrcholil však v letech 1918 až 1920 a v roce 1938, kdy Polsko vojensky obsadilo východní část československé části Těšínska. S konečnou platností byl ukončen až československo-polskou smlouvou o vzájemných hranicích v roce 1958.

Česko-polské vztahy se postupně zhoršovaly již od přelomu 19. a 20. století. Po rozpadu Rakouska-Uherska vznikl na Těšínsku český národní výbor a polský národní výbor. Polský výbor prohlásil Těšínsko za součást Polska a vojensky většinu Těšínska v noci z 31. října na 1. listopadu 1918 obsadil. Český výbor prohlásil Těšínsko za součást Československa. Napětí se stupňovalo a snaha uklidnit situaci vedla k uzavření prozatímní dohody o rozdělení Těšínska mezi oba národní výbory. Podle této dohody velká většina Těšínska prozatímně připadla Polsku, které tak získalo i kontrolu nad košicko-bohumínskou dráhou, jediným železničním spojením českých zemí s východním Slovenskem. Avšak československá vláda a česká veřejnost toto rozdělení vnímaly jako dlouhodobě nepřijatelné.

Zvoleno vojenské řešení

Na konec ledna 1919 Polsko naplánovalo konání voleb do polského Sejmu. V rozporu s uzavřenou dohodou se tyto volby měly konat i v Polskem kontrolované části Těšínska, kde Polsko zahájilo odvody místního obyvatelstva do polské armády a rozmístilo v jím kontrolované části Těšínska vojenské jednotky. Československý protest proti konání voleb a vojenským odvodům místního obyvatelstva jako nepřijatelného projevu státní svrchovanosti ve sporném území byl Polskem odmítnut a Československo se rozhodlo pro vojenské řešení.

Na československé straně byl vedením operace pověřen pplk. Josef Šnejdárek. Čs. vojenské síly byly tvořeny 21. střeleckým plukem legionářů z Francie o síle 3 praporů, praporem 54. pěšího pluku z Olomouce, praporem 93. pěšího pluku ze Šumperka, 17. mysliveckým praporem z Fryštátu, praporem dobrovolníků z Bohumína a praporem dobrovolníků z Orlové. Operace se zúčastnili i další místní dobrovolníci, zformovaní do tzv. Národní gardy o síle přibližně 5 000 mužů. Z oblasti severozápadního Slovenska měl postup hlavních československých sil podporovat 35. legionářský pluk z Itálie, vedený italským plukovníkem Grasellim, a později posílený praporem 33. legionářského střeleckého pluku z Itálie. V průběhu bojů bylo československé vojsko posíleno nově utvořenou 2. brigádou o síle 6 praporů, s podporou 2 baterií dělostřelectva a 1 jezdecké eskadrony. K připravovanému útoku na Skočov bylo československé vojsko dále posíleno o 1. prapor 28. pěšího pluku z Prahy, 1. prapor 3. pěšího pluku z Kroměříže, 2. prapor 93. pěšího pluku ze Šumperka a 5 praporů dobrovolníků.

Polské síly pod velením Franciszka Latinika byly slabší. Polsko mělo po skončení války územní spory se všemi svými sousedy a v době sedmidenní války byly jeho hlavní síly vázány v polsko-ukrajinské válce o východní Halič. Polské vojsko bylo o síle 5 praporů, s podporou 4 kulometných rot, jezdecké čety a dělostřelecké baterie. Ve zbrani bylo dále přibližně 550 příslušníků polského četnictva a okolo 6 500 místních polských dobrovolníků. I polské vojsko bylo v průběhu bojů posilováno.

Průběh války

19. ledna 1919 vydalo MNO rozkaz k vojenskému obsazení Těšínska. 21. ledna 1919 vyzvalo Československo Polsko ke stažení polského vojska a orgánů z Těšínska. Polsko výzvu ignorovalo. 23. ledna 1919 v 11 hodin se v Těšíně ohlásil u polského velitele Franciszka Latinika československý velitel Josef Šnejdárek se skupinou důstojníků, tvořených anglickým, francouzským, italským a americkým zástupcem (jejichž autoritou jako představitelů Dohody se československá strana zaštiťovala). Polské straně bylo předáno ultimátum žádající do dvou hodin vyklizení oblasti k řece Bělé. Po marném uplynutí této lhůty zahájila čs. vojska postup na Bohumín a Karvinou. V 16 hodin byl obsazen Bohumín, poté Orlová a po těžkých bojích i Karviná. Těšín byl obsazen bez boje 27. ledna a polská vojska ustoupila za Vislu.

27. ledna 1919 obdržel Josef Šnejdárek rozkaz k překročení Visly a zajištění železnice Bohumín– Těšín–Jablunkov. 30. ledna započal československý postup a polská vojska ustoupila ke Skočovu, kde se vojska zastavila. Československým vojskům dorazily další posily a připravovala útok na Skočov, ten se však již neuskutečnil. V noci na 31. ledna byly základě rozkazu MNO bojové akce zastaveny.

Mezi Československem a Polskem bylo podepsáno příměří a 26. února 1919 se čs. vojska stáhla na novou demarkační linii, stanovenou mezinárodní komisí Dohody na základě československo-polské smlouvy, uzavřené 3. února 1919 v Paříži. Sporné území bylo postaveno pod mezinárodní kontrolu.

Sedmidenní válka byla krátká a relativně málo krvavá. 44 (podle jiných zdrojů 53) čs. vojáků padlo, 124 mužů bylo zraněno a 7 bylo nezvěstných. Třetina ztrát připadla na československé legionáře. Na polské straně padlo 92 vojáků, 855 mužů bylo zraněno a 813 bylo nezvěstných (nezvěstní byli zejména dezertěři z krakovského kontingentu).

Výsledek války

Velvyslanská konference vydala rozhodnutí o československo-polských hranicích, včetně Těšínska, 28. července 1920. Doposud celistvé Těšínsko bylo rozděleno mezi Československo a Polsko. Polsku připadl bílský politický okres a část těšínského a fryštátského okresu (celkem 1 012 km² s celkem 139 630 obyvateli, z toho 61,1 % hovořících polsky, 1,4 % hovořících česky a 31,1 % hovořících německy). Československu připadl frýdecký politický okres a většina z okresů Těšín a Fryštát (celkem 1270 km² s celkem 295 191 obyvateli, z toho 48,6 % hovořících polsky, 39,9 % hovořících česky a 11,3 % hovořících německy).

Paradoxně největší podpora pro připojení k Polsku byla mezi obyvateli té části Těšínska, která byla přiřčena Československu, a největší odpůrci připojení k Polsku pocházeli z těch oblastí Těšínska, které byly přiřčeny Polsku.

Delimitace československo-polské hranice byla ukončena v únoru 1924 a zachycena v protokolu z 29. dubna 1924. Touto delimitací byla k Československu přiřčena na základě aktivního úsilí místních obyvatel obec Hřava. Bezprostředně po rozdělení Těšínska opustilo jeho československou část z různých důvodů 12 až 14 tisíc Poláků.

Jindra Svitáková

Zdroj: [Wikipedie.com](https://cs.wikipedia.org)